

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. vasario 1 d.*

(Tekstas ištaisytas 2018 m. kovo 14 d. nutartimi)

„Valstybės pagalba – Graikijos suteikta pagalba – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka – Valstybės pagalbos sąvoka – Pranašumas – Privataus investuotojo kriterijus – Susigrąžintinos pagalbos dydis – Komisijos pranešimas dėl garantijomis suteikiamos valstybės pagalbos“

Byloje T-423/14

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE, įsteigta Atėnuose (Graikija), atstovaujama advokatų I. Dryllerakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou, G. Psaroudakis, E. Rantos ir N. Korogiannakis,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą A. Bouchagiar ir É. Gippini Fournier,

atsakovę,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti 2014 m. kovo 27 d. Komisijos sprendimą 2014/539/ES dėl valstybės pagalbos SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN), kurią Graikija suteikė *Larco General Mining & Metallurgical Company SA* (OL L 254, 2014, p. 24),

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis (pranešėjas), teisėjai D. Spielmann ir Z. Csehi,

posėdžio sekretorė S. Spyropoulos, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. sausio 26 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: graikų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE* (toliau – ieškovė arba *Larko*) yra didelė bendrovė, kuri specializuojasi laterito rūdos gavybos ir perdirbimo, lignito gavybos, taip pat feronikelio ir šalutinių produktų gamybos srityje.
- 2 Ji buvo įsteigta 1989 m. kaip nauja įmonė likvidavus bendrovę *Hellenic Mining and Metallurgical SA*. Tuo metu, kai klostėsi pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės, ši bendrovė turėjo tris akcininkus: Graikijos valstybei priklausė 55,2 % akcijų per tarpininkę *Hellenic Republic Asset Development Fund*, kuri yra privati finansų įstaiga, *National Bank of Greece SA* (toliau – ETE) priklausė 33,4 % akcijų, o *Public Power Corporation SA* (pagrindinė elektros energijos gamintoja Graikijoje, kurios didžiausia akcininkė yra valstybė) priklausė 11,4 % akcijų.
- 3 2012 m. kovo mėn. *Hellenic Republic Asset Development Fund* informavo Komisiją apie bendrovės *Larko* privatizavimo programą.
- 4 2012 m. balandžio mėn. Komisija savo iniciatyva pradėjo preliminarų šio privatizavimo tyrimą, laikydamasi normų valstybės pagalbos srityje.
- 5 Buvo nagrinėjamos šios šešios priemonės:
  - pirmoji, susijusi, viena vertus, su 1998 m. *Larko* skolų pagrindiniams jos kreditoriams padengimo sutartimi, pagal kurią šios bendrovės skolos kreditoriams turėjo būti sumokėtos su 6 % metinių palūkanų, ir, kita vertus, su Graikijos valstybės sprendimu nesusigrąžinti šios skolos (toliau – 1 priemonė),
  - antroji, susijusi su 2008 m. Graikijos valstybės suteikta garantija dėl *ATE Bank* bendrovei *Larko* suteiktos 30 mln. eurų paskolos (toliau – 2 priemonė arba 2008 m. garantija). Ši garantija taikyta 100 % paskolos ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį, ir buvo numatyta, kad garantijos įmoka sudarys 1 % per metus,
  - trečioji, susijusi su 2009 m. *Larko* valdybos pasiūlytu įstatinio kapitalo padidinimu 134 mln. eurų, kurį patvirtino trys jos akcininkai ir kurį vykdant visiškai dalyvavo Graikijos valstybė ir iš dalies ETE (toliau – 3 priemonė arba 2009 m. įstatinio kapitalo didinimas),
  - ketvirtoji, susijusi su 2010 m. suteikta neribotos trukmės valstybės garantija, skirta visiškai padengti raštui dėl garantijos, kurią ETE suteiktų *Larko* už maždaug 108 mln. eurų; tame rašte numatyta, kad garantijos įmoka sudarys 2 % per metus (toliau – 4 priemonė arba 2010 m. garantija). Garantijos raštu buvo užtikrinta, kad *Areios Pagos* (Kasacinis teismas, Graikija) sustabdytų sprendimo, kuriame *Efeteio Athinon* (Atėnų apeliacinis teismas, Graikija) pripažino 10,8 mln. eurų *Larko* skolą vienam kreditoriui, vykdymą,
  - penktoji, susijusi su garantijos raštais, kurie, Graikijos teismų sprendimu, pakeičia privalomą išankstinį 25 % dydžio mokestinės baudos mokėjimą (toliau – 5 priemonė),
  - šeštoji, susijusi su 2011 m. valstybės suteiktomis dviem garantijomis dėl dviejų paskolų, atitinkamai 30 mln. eurų ir 20 mln. eurų dydžio paskolų, kurias suteikė *ATE Bank*; šios garantijos užtikrino 100 % šių paskolų, ir buvo numatyta, kad garantijos įmoka sudarys 1 % per metus (toliau – 6 priemonė arba 2011 m. garantijos).

- 6 Atlikdama šį tyrimą, Komisija Graikijos valdžios institucijų paprašė papildomos informacijos; ši informacija jai buvo pateikta 2012 m. ir 2013 m. Taip pat buvo surengti Komisijos tarnybų ir Graikijos valdžios institucijų atstovų susitikimai.
- 7 2013 m. kovo 6 d. sprendimu (OL C 136, 2013 p. 27; toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį dėl valstybės pagalbos SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).
- 8 Vykstant procedūrai pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, Komisija pakvietė Graikijos valdžios institucijas ir trečiąsias suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl šio sprendimo 5 punkte nurodytų pagalbos priemonių. 2013 m. balandžio 30 d. Komisija gavo Graikijos valdžios institucijų pastabas, o iš trečiųjų suinteresuotųjų šalių negavo jokių pastabų.
- 9 2014 m. kovo 27 d. Komisija priėmė Sprendimą 2014/539/EB dėl valstybės pagalbos SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN), kurią Graikija suteikė *Larco General Mining & Metallurgical Company SA* (OL L 254, 2014, p. 24, toliau – ginčijamas sprendimas).
- 10 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, pirma, kad tuo metu, kai buvo taikomos šešios aptariamoms priemonėms, *Larko* buvo sunkumų patirianti bendrovė, kaip tai suprantama pagal Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 244, 2004, p. 2, toliau – Sanavimo ir restruktūrizavimo gairės).
- 11 Dėl šio sprendimo 5 punkte išvardytų priemonių Komisija visų pirma nusprendė, kad 2–4 ir 6 priemonės yra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, paskui – kad šios priemonės buvo pritaikytos pažeidžiant pareigą pranešti ir draudimą vykdyti, nustatytą SESV 108 straipsnio 3 dalyje, ir, galiausiai – kad šios priemonės yra su vidaus rinka nesuderinama pagalba, kurią reikia susigrąžinti, kaip tai suprantama pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 14 straipsnio 1 dalį.
- 12 Komisija taip pat nusprendė, kad dvi kitos priemonės, t. y. 1 ir 5 priemonės dėl skolos Finansų ministerijai nesugrąžinimo ir dėl dviejų 2011 m. valstybės garantijų (žr. šio sprendimo 5 punktą), nėra valstybės pagalba.
- 13 Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„1 straipsnis

Skolos Finansų ministerijai nesusigrąžinimas ir garantijos raštai vietoje papildomo mokesčio sumokėjimo 2010 m., kuriuos Graikija suteikė bendrovei [*Larko*], nėra laikytini valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį.

2 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią sudaro 135 820 824,35 EUR valstybės garantijų, 2008, 2010 ir 2011 m. suteiktų bendrovei *Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.*, ir valstybės dalyvavimas 2009 m. didinant bendrovės kapitalą, ir kurią Graikija neteisėtai suteikė pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, yra nesuderinama su vidaus rinka.

3 straipsnis

1. Graikija turi susigrąžinti 2 straipsnyje nurodytą nesuderinamą pagalbą iš jos gavėjo.

2. Susigrąžinamoms sumoms skaičiuojamos palūkanos už laikotarpį nuo jų perdavimo pagalbos gavėjams disponuoti dienos iki susigrąžinimo dienos.
3. Palūkanos skaičiuojamos bendrai sumai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 su pakeitimais V skyrių.
4. Graikija turi nurodyti tikslią (-ias) datą (-as), kada valstybė prisidėjo prie 2009 m. akcinio kapitalo didinimo, kuris yra laikomas 3 priemone.
5. Graikija nutraukia visus nebaigtus 2 straipsnyje nurodytos pagalbos mokėjimus nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

4 straipsnis

1. 2 straipsnyje nurodyta pagalba turi būti susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.
2. Graikija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

5 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Graikija pateikia šią informaciją:
  - a) visą iš pagalbos gavėjo susigrąžintina sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas);
  - b) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis šiam sprendimui įgyvendinti, aprašymą;
  - c) dokumentus, įrodančius, kad gavėjui buvo nurodyta grąžinti pagalbą.
2. Graikija nuolat praneša Komisijai apie pažangą, padarytą įgyvendinant nacionalines priemones, kurių buvo imtasi 2 straipsnyje nurodytai pagalbai susigrąžinti, kol ji bus visa susigrąžinta. Komisijai paprašius, Graikija nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių jau imtasi ir kurių ketinama imtis šiam sprendimui įgyvendinti. Ji taip pat teikia išsamią informaciją apie pagalbos sumas ir palūkanas, jau susigrąžintas iš gavėjo.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.“

- 14 Ginčijamo sprendimo priede pateikta „informacija apie gautas, susigrąžintinas ir jau susigrąžintas pagalbos sumas“; jis išdėstytas taip:

Pagalbos gavėjas – priemonė	Bendra gautos pagalbos suma	Bendra susigrąžintinos pagalbos suma (Pagrindinė suma)	Bendra jau grąžinta suma	
			Pagrindinė suma	Palūkanos
Larko – 2 priemonė	30 000 000	30 000 000	0	0
Larko – 3 priemonė	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Larko – 4 priemonė	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0

<i>Larko</i> – 6 priemonė	50 000 000	50 000 000	0	0
------------------------------	------------	------------	---	---

Procesas ir šalių reikalavimai

- 15 Ieškovė pareiškė šį ieškinį; jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. birželio 6 d.

- 16 2014 m. spalio 30 d. Komisija pateikė atsiliepinimą į ieškinį. Dublikas ir triplikas buvo pateikti per nustatytą terminą.
- 17 2014 m. spalio 9 d. *Elliniki Metalleftiki kai Metallourgiki Larymnis Larko AE* Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateikė dokumentą, kuriame prašė leisti įstoti į bylą palaikyti ieškovės reikalavimų. 2015 m. birželio 11 d. Nutartimi *Larko / Komisija* (T-423/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:439) prašymas leisti įstoti į bylą buvo atmestas. Dėl šios nutarties pateiktas apeliacinis skundas taip pat buvo atmestas 2015 m. spalio 6 d. Nutartimi *Metalleftiki kai Metallourgiki Etairia Larymnis Larko / Komisija* (C-385/15 P(I), nepaskelbta Rink., EU:C:2015:681).
- 18 2015 m. rugsėjo 3 d. Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininko nutartimi procesas buvo sustabdytas, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą, kuriuo bus baigta nagrinėti byla C-385/15 P(I). Procesas atnaujintas 2015 m. spalio 16 d.
- 19 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, taikant šio teismo Procedūros reglamento 27 straipsnio 5 dalį teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į šeštąją kolegiją, todėl ši byla paskirta šiai kolegijai.
- 20 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
  - nurodyti kartu su palūkanomis grąžinti visas sumas, kurios buvo tiesiogiai arba netiesiogiai iš jos „susigrąžintos“ vykdant ginčijamą sprendimą, ir
  - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 21 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
  - priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

- 22 Ieškiniui pagrįsti ieškovė nurodo tris pagrindus: pirmasis pagrindas susijęs su tuo, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog 2–4 ir 6 priemonės (toliau – ginčijamos priemonės) yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, antrasis – su nemotyvavimu, o trečiasis, pateiktas subsidiariai, – su tuo, kad Komisija klaidingai nustatė susigrąžintinos pagalbos dydį, kiek tai susiję su ginčijamomis priemonėmis, ir nurodė ją susigrąžinti pažeisdama pagrindinius Europos Sąjungos principus.
- 23 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia reikia nagrinėti antrąjį pagrindą dėl nemotyvavimo, o paskui kitus pagrindus tokia tvarka, kokia jie buvo pateikti.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su nemotyvavimu

- 24 Antrajame pagrinde ieškovė kaltina Komisiją, kad ši ginčijamame sprendime nepakankamai paaiškino įvairius aspektus dėl, pirma, valstybės pagalbos egzistavimo, antra, 3, 4 ir 6 priemonių suderinamumo su vidaus rinka ir, trečia, susigrąžintinos pagalbos dydžio nustatymo, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis.

- 25 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 26 Primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo atitinkamo akto pobūdžio ir nuo jo priėmimo aplinkybių. Motyvai turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos samprotavimus, kad, pirma, suinteresuotieji asmenys, norėdami apginti savo teises ir patikrinti, ar sprendimas pagrįstas, galėtų žinoti priemonės pateisinimą ir, antra, teismas galėtų vykdyti teisėtumo priežiūrą. Nurodant motyvus nereikalaujama tiksliai atskleisti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes klausimas, ar išdėstyti motyvai atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti vertinamas ne tik pagal jo formuluotę, bet ir pagal kontekstą ir pagal visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas. Konkrečiai tariant, Komisija neprivalo pareikšti nuomonės dėl visų suinteresuotųjų asmenų jai pateiktų argumentų, tačiau sprendimo ekonomijos sumetimais pakanka išdėstyti tik esminius faktus ir teises pastabas (žr. 2010 m. kovo 3 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. / Komisija*, T-102/07 ir T-120/07, EU:T:2010:62, 180 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 27 Ieškovės argumentai turi būti nagrinėjami atsižvelgiant būtent į šiuos principus.
- 28 Pirmiausia reikia išnagrinėti ieškovės argumentą, kad Komisija nepakankamai motyvavo ginčijamą sprendimą, kiek tai susiję su valstybės pagalbos egzistavimu, taigi, pirma, su pranašumo buvimu, antra, su valstybės išteklių naudojimu 2, 4 ir 6 priemonėms ir, trečia, su konkurencijos iškraipymu ir neigiamu poveikiu valstybių narių prekybai.
- 29 Pirma, reikia pažymėti, kad ginčijamame sprendime Komisija nurodė priežastis, dėl kurių ji nusprendė, kad ginčijamomis priemonėmis suteiktas pranašumas *Larko*, kaip galima teigti remiantis atitinkamai 73 ir 74 konstatuojamosiomis dalimis dėl 2 priemonės, 80–85 konstatuojamosiomis dalimis dėl 3 priemonės, 90–92 konstatuojamosiomis dalimis dėl 4 priemonės ir 101 ir 102 konstatuojamosiomis dalimis dėl 6 priemonės.
- 30 Šio sprendimo 29 punkte minėtose konstatuojamosiose dalyse Komisija paaiškino, viena vertus, kad 2008, 2010 ir 2011 m. garantijos yra valstybės pagalba, nes jos Pranešime dėl [SESV 107] ir [108] straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai (OL C 155, 2008, p. 10, toliau – Pranešimas dėl garantijų) nustatytos sąlygos nebuvo tenkinamos dėl to, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė ir garantijos įmoka dėl tos priežasties neatitiko įsipareigojimų nevykdymo rizikos, kiek tai susiję su garantuotomis paskolomis, ir, antra vertus, kad 2009 m. kapitalo padidinimas neatitinka privataus investuotojo kriterijaus, nes akcininkams iš anksto nebuvo pateiktas joks restruktūrizavimo planas, nepaisant to, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė.
- 31 Antra, tą patį reikia pasakyti ir dėl Komisijos išvados, kad 2, 4 ir 6 priemonėms buvo naudojami valstybės išteklių, kaip galima teigti remiantis atitinkamai ginčijamo sprendimo 72 konstatuojamąja dalimi dėl 2 priemonės, to sprendimo 89 konstatuojamąja dalimi dėl 4 priemonės ir to paties sprendimo 99 konstatuojamąja dalimi dėl 6 priemonės.
- 32 Šio sprendimo 31 punkte nurodytose konstatuojamosiose dalyse Komisija paaiškino, kad ginčijamos priemonės, viena vertus, kėlė pavojų, jog reikės skirti valstybės išteklių, ir, kita vertus, reiškė, kad valstybė gali netekti finansinių išteklių, jeigu už juos nebus tinkamai atlyginta įmokomis rinkos kaina.
- 33 Trečia, tas pats taikytina ir Komisijos išvadai, kad ginčijamos priemonės gali padaryti neigiamos įtakos valstybių narių prekybai ir iškraipyti konkurenciją, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 75 ir 76 konstatuojamosiomis dalimis dėl 2 priemonės ir to sprendimo 86, 93 ir 103 konstatuojamosiose dalyse į jas daroma nuoroda, kiek tai susiję su kitomis priemonėmis.
- 34 Šio sprendimo 33 punkte nurodytose konstatuojamosiose dalyse Komisija paaiškino, pirma, kad *Larko* veikė ūkio sektoriuje, kuriame prekės buvo parduodamos valstybėse narėse, ir kad ši įmonė didžiąją dalį produkcijos eksportuodavo į kitas valstybes nares, antra, kad ginčijamos priemonės leido šiai įmonei tęsti veiklą, priešingai nei kitiems konkurentams, patyrusiems finansinių sunkumų.

- 35 Nors šio sprendimo 34 punkte minėtose konstatuojamosiose dalyse išdėstyti argumentai, ypač dėl valstybės išteklių naudojimo ir neigiamo poveikio konkurencijai ir valstybių narių prekybai, yra ypač glausti, jų vis dėlto pakanka, kad būtų galima pakankamai motyvuoti ginčijamą sprendimą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Komisija laikėsi nusistovėjusios sprendimų praktikos ir kad ginčijamo sprendimo kontekstas ieškovei buvo gerai žinomas. Be to, per administracinę procedūrą Graikijos valdžios institucijos pačios neginčijo nustatytų sąlygų dėl valstybės išteklių naudojimo ir dėl neigiamo poveikio konkurencijai bei valstybių narių prekybai.
- 36 Darytina išvada, kad ginčijamame sprendime aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti Komisijos samprotavimai ir kad remdamasi tuo sprendimu ieškovė galėjo pateikti argumentus dėl tų samprotavimų pagrįstumo, o Bendrasis Teismas galėjo atlikti teisėtumo kontrolę.
- 37 Antra, reikia išnagrinėti ieškovės argumentą, kad Komisija nepakankamai motyvavo ginčijamą sprendimą, kiek tai susiję su 3, 4 ir 6 priemonių nesuderinamumu su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą.
- 38 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad, pirma, per administracinę procedūrą Graikijos valdžios institucijos nenurodė šioje nuostatoje numatytos išimties ir, antra, ginčijamos priemonės pagal pobūdį nebuvo tinkamos naudoti ypatingų įvykių padarytai žalai atlyginti, nes šios priemonės yra bendro pobūdžio ir nepriklauso nuo žalos, kurią, kaip teigiama, sukėlė ypatingi įvykiai.
- 39 Atsižvelgiant į šias aplinkybes negalima Komisijos kaltinti tuo, kad ji nepakankamai motyvavo SESV 107 straipsnio 2 dalies b punkto netaikymą.
- 40 Trečia, reikia išnagrinėti ieškovės argumentą, kad Komisija nepakankamai motyvavo ginčijamą sprendimą, kiek tai susiję su susigrąžintinos pagalbos dydžio nustatymu, kalbant apie 2, 4 ir 6 priemones.
- 41 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad 2008, 2010 ir 2011 m. garantijomis *Larko* suteiktas pranašumas, kuris buvo lygus garantuotos paskolos dydžiui, nes *Larko*, kuri buvo sunkumų patirianti įmonė, be šių garantijų rinkoje negalėjo gauti finansavimo. Toks aiškinimas išplaukia atitinkamai iš 77 konstatuojamosios dalies dėl 2 priemonės, iš 94 konstatuojamosios dalies dėl 4 priemonės ir iš 104 konstatuojamosios dalies dėl 6 priemonės. Be to, 56–66 konstatuojamosiose dalyse Komisija išsamiai aprašė sunkumus, kuriuos *Larko* patyrė tuo laiku, kai buvo suteiktos pagalbos priemonės.
- 42 Todėl reikia daryti išvadą, kad susigrąžintinos pagalbos dydis ginčijamame sprendime yra tinkamai motyvuotas.
- 43 Galiausiai apskritai reikia konstatuoti, kad ieškovės argumentai dėl nemotyvavimo iš esmės sutampa su argumentais, pateiktais dėstant pirmąjį ir trečiąjį pagrindus, ir kad jie veikiausiai susiję su ginčijamame sprendime išdėstytų motyvų pagrįstumu nei su jų pakankamumu formaliu požiūriu. Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, pareiga motyvuoti yra esminis procedūrinis reikalavimas, kurį reikia skirti nuo motyvų pagrįstumo klausimo, nes šis susijęs su ginčijamo akto teisėtumu iš esmės (2001 m. kovo 22 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-17/99, EU:C:2001:178, 35 punktas ir 2005 m. sausio 18 d. Sprendimo *Confédération Nationale du Crédit Mutuel / Komisija*, T-93/02, EU:T:2005:11, 67 punktas). Kadangi šie argumentai pateikti dėstant pagrindą, susijusį su pareigos motyvuoti pažeidimu, jie gali būti tik atmesti kaip nereikšmingi (šiuo klausimu žr. 2017 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Gfi PSF / Komisija*, T-200/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:294, 34 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

44 Todėl ieškinio antrąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su klaidomis, padarytomis ginčijamas priemonės kvalifikuojant kaip su vidaus rinka nesuderinamą pagalbą

45 Pirmajame pagrinde ieškovė nurodo klaidas dėl ginčijamų priemonių kvalifikavimo kaip su vidaus rinka nesuderinamos valstybės pagalbos, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

46 Šį pagrindą iš esmės sudaro keturios dalys.

47 Pirmą ir antrą dalys susijusios su ginčijamų priemonių kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos, t. y. viena vertus, su pranašumo egzistavimu, kiek tai susiję su visomis ginčijamomis priemonėmis, ir, antra, su valstybės išteklių naudojimu, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis.

48 Trečia ir ketvirta dalys susijusios su priemonių suderinamumu su vidaus rinka, remiantis, viena vertus, SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktu dėl 3, 4 ir 6 priemonių ir, kita vertus, SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu dėl 6 priemonės.

Dėl pirmos dalies, susijusios su pranašumo egzistavimu, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

49 Pirmiausia reikia priminti, kad SESV 107 straipsnio 1 dalis draudžia taikyti priemones, kurios, naudojant valstybės išteklius, išimtinai tam tikrų įmonių ar tam tikrų ūkinės veiklos sektorių naudai suteikia pranašumą, dėl kurio iškraipoma ar gali būti iškraipyta konkurencija, ir kurios gali padaryti neigiamos įtakos valstybių narių prekybai.

50 Pagalbos sąvoka apima ne tik pozityviausias išmokas, bet ir priemones, įvairiais būdais mažinančias įmonei paprastai tenkančias finansines prievoles, kurios, nors ir nėra subsidijos tiesiogine šio žodžio prasme, yra panašaus pobūdžio ir turi tokį pat poveikį. Taigi pagalba laikoma valstybės priemonė, kad ir kokia būtų jos forma, kuri gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kuri turi būti laikoma ekonomine nauda, kurios ją gaunanti įmonė nebūtų gavusi normaliomis rinkos sąlygomis (žr. 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

51 Kita vertus, sąlygos, kurias turi atitikti priemonė, kad būtų priskiriama pagalbos sąvokai, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnį, netenkinamos, jei valstybės įmonė, kuriai skirta priemonė, galėjo įgyti tą patį pranašumą kaip ir tas, kuris jai buvo suteiktas valstybės ištekliais esant aplinkybėms, atitinkančioms įprastas rinkos sąlygas, nes toks vertinimas valstybės įmonėms atliekamas iš principo taikant rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus investuotojo kriterijų (žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 78 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

52 Dėl valstybės pagalbos, kuri suteikiama garantijomis, reikia pažymėti, kad negalima atmesti prielaidos, kad pati valstybės garantija suteikia pranašumą, kuris gali reikšti papildomą naštą valstybei. Iš tiesų, kai paskolos gavėjui suteiktos paskolos garantas yra valstybės narės valdžios institucijos, paskolos gavėjas paprastai įgyja pranašumą, nes jo patiriamos finansinės sąnaudos yra mažesnės už tas, kurių jis patirtų, jei turėtų gauti tokį finansavimą ir tokią garantiją rinkos kaina (žr. 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95 ir 96 punktus ir nurodytą jurisprudenciją).

53 Taip pat reikia priminti, kad Komisija turi įrodyti, kad egzistuoja pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Šiuo atveju Komisija, siekdama įvertinti, ar įmonė įgijo ekonominį pranašumą, kurio nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis, privalo, taikydama privataus investuotojo kriterijų, atlikti

visapusišką visų ginčijamo sandorio ypatumų ir jo aplinkybių, įskaitant pagalbą gavusios įmonės padėtį ir atitinkamą rinką, vertinimą (žr. 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Prancūzija ir IFP Énergies nouvelles / Komisija*, T-479/11 ir T-157/12, EU:T:2016:320, 71 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

- 54 Konkrečiai dėl privataus investuotojo kriterijaus jurisprudencijoje nurodyta, kad tais atvejais, kai šis kriterijus taikomas, jis yra vienas iš aspektų, į kuriuos Komisija privalo atsižvelgti, kad nustatytų, jog tokia pagalba egzistuoja (2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 103 punktas).
- 55 Todėl, jei paaiškėja, kad privataus investuotojo kriterijus galėtų būti taikomas, Komisija privalo paprašyti suinteresuotosios valstybės narės jai pateikti visą reikšmingą informaciją, kuri jai leistų patikrinti, ar šio kriterijaus taikymo sąlygos yra tenkinamos; ji gali atsisakyti nagrinėti tokią informaciją tik jei pateikti įrodymai buvo nustatyti priėmus sprendimą atlikti nagrinėjamą investiciją (2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 104 punktas). Jei valstybė narė Komisijai pateikia įrodymus, ši institucija privalo atlikti bendrą vertinimą, atsižvelgdama į visus šioje byloje svarbius duomenis, kuriais remdamasi gali nustatyti, ar įmonė gavėja nebūtų akivaizdžiai gavusi panašių lengvatų iš privataus ūkio subjekto (2013 m. sausio 24 d. Sprendimo *Frucona Košice / Komisija*, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 73 punktas).
- 56 Tokiu atveju, jei per administracinę procedūrą valstybė narė remiasi privataus investuotojo kriterijumi, ji privalo, jei kyla abejonių, nedviprasmiškai ir remdamasi objektyvia bei patikrinama informacija įrodyti, kad priemonę įgyvendino veikdama kaip akcininkė. Iš šios informacijos turi aiškiai matytis, kad atitinkama valstybė narė prieš suteikdama ekonominį pranašumą ar tuo pačiu metu priėmė sprendimą veiksmingai įgyvendinama priemone investuoti į valstybės kontroliuojamą įmonę. Šiuo tikslu, be kita ko, gali būti pareikalauta informacijos, iš kurios būtų matyti, kad tas sprendimas grindžiamas ekonominiiais vertinimais, kurie nagrinėjamos bylos aplinkybėmis būtų panašūs į racionalaus privataus investuotojo, kurio padėtis kaip įmanoma panašesnė į minėtos valstybės narės padėtį, vertinimus, kuriuos, prieš vykdydamas tą investiciją, jis galėtų atlikti siekdamas nustatyti tokios investicijos pelningumą ateityje (2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 82–84 punktus).
- 57 Kita vertus, suteikus pranašumą atliktų ekonominių vertinimų, retrospektyvaus atitinkamos valstybės narės investicijos faktinio pelningumo konstatavimo ar vėlesnių pateisinimų dėl faktiškai atliktų veiksmų nepakanka siekiant nustatyti, kad ši valstybė narė prieš tai, kai šis pranašumas buvo suteiktas, ar tuo pačiu metu priėmė tokį sprendimą veikdama kaip akcininkė (2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85 punktas). Iš tiesų, norint iširti, ar valstybė elgėsi kaip apdairi rinkos ekonomikos sąlygomis veikianti investuotoja, reikia atsižvelgti į tuo metu, kai buvo imamasi finansinės paramos priemonių, buvusias aplinkybes, įvertinti, ar valstybės elgesys yra ekonomiškai racionalus, ir susilaikyti nuo bet kokio vėlesne situacija grindžiamo vertinimo (2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-482/99, EU:C:2002:294, 71 punktas). Taip yra būtent tais atvejais, kai Komisija valstybės pagalbos buvimą nagrinėja atsižvelgdama į priemonę, apie kurią jai nebuvo pranešta ir kurią atitinkamas viešosios valdžios subjektas jau buvo įgyvendinęs jos vykdomo tyrimo momentu (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 25 d. Sprendimo *SACE ir Sace BT / Komisija*, T-305/13, šiuo metu nagrinėjamas apeliacinis skundas, EU:T:2015:435, 94 punktą).
- 58 Galiausiai dėl ginčijamo sprendimo teisminės kontrolės apimties pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį reikia pažymėti, kad valstybės pagalbos sąvoka, kaip ji apibrėžta šioje nuostatoje, yra teisinė sąvoka ir turi būti aiškinama vadovaujantis objektyviais duomenimis. Dėl šios priežasties Sąjungos teismas, atsižvelgdamas tiek į jam pateikto konkretaus ginčo aplinkybes, tiek į Komisijos atliktus techninius ar sudėtingus vertinimus, iš esmės privalo vykdyti visapusišką kontrolę, kiek tai susiję su klausimu, ar priemonė patenka į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį (žr. 2012 m. kovo 2 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, T-29/10 ir T-33/10, EU:T:2012:98, 100 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

- 59 Tačiau jurisprudencijoje taip pat nustatyta, kad jei Komisijos vertinimai yra techninio pobūdžio ar sudėtingi, teisminė kontrolė yra ribota, kiek ji susijusi su klausimu, ar priemonė patenka į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Tačiau Bendrasis Teismas turi nustatyti, ar taip yra nagrinėjamoju atveju (žr. 2012 m. kovo 2 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, T-29/10 ir T-33/10, EU:T:2012:98, 101 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Kai siekdama nustatyti, ar priemonė patenka į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, Komisija turi taikyti privataus investuotojo kriterijų, šio kriterijaus taikymas paprastai reiškia, kad Komisija turi atlikti sudėtingą ekonominę vertinimą (šiuo klausimu žr. 2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Scott*, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68 punktą).
- 60 Tačiau, nors Komisija turi didelę diskreciją, kurios įgyvendinimas apima ekonominę vertinimą, privalomą atlikti Europos Sąjungoje, tai nereiškia, kad Sąjungos teismas turi susilaikyti nuo Komisijos ekonominių duomenų aiškinimo kontrolės. Iš tikrųjų pagal jurisprudenciją Sąjungos teismas turi patikrinti ne tik nurodytų įrodymų faktinį teisingumą, patikimumą ir nuoseklumą, bet ir tai, ar šie įrodymai apima visus esminius duomenis, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant sudėtingą padėtį, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas (2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Scott*, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 64 ir 65 punktai ir 2012 m. kovo 2 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, T-29/10 ir T-33/10, EU:T:2012:98, 102 punktas).
- 61 Tačiau, vykdydamas šią kontrolę, Sąjungos teismas neturi pakeisti Komisijos ekonominio vertinimo savuoju. Iš tiesų Sąjungos teismų kontrolė, susijusi su sudėtingais Komisijos atliktais ekonomiais vertinimais, yra ribota ir neabejotinai turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūrą ir motyvavimą nustatančių taisyklių, ar tiksliai nurodyti faktai ir ar nebuvo akivaizdžios vertinimo klaidos ir piktnaudžiavimo įgaliojimais (2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Scott*, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 66 punktas ir 2012 m. kovo 2 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, T-29/10 ir T-33/10, EU:T:2012:98, 103 punktas).
- 62 Atsižvelgiant būtent į šią jurisprudenciją reikia išnagrinėti ieškovės pateiktus argumentus dėl kiekvienos ginčijamos pagalbos priemonės.
- Dėl 2 priemonės (2008 m. garantija)
- 63 Ieškovė teigia, kad 2008 m. garantija nesuteikia jokie pranašumo, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes ji atitinka Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a–d papunkčiuose nustatytas sąlygas.
- 64 Visų pirma, Komisija klaidingai taikė Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a papunktyje nustatytą sąlygą, pagal kurią reikalaujama, kad skolininkas neturėtų finansinių sunkumų, siekdama atmesti galimybę suteikti valstybės pagalbą.
- 65 *Larko* ekonominė padėtis suprastėjo apie 2008 m. vidurį; nuo 2004 m. iki 2008 m. vidurio ši įmonė dirbo pelningai, o jos ekonominiai duomenys buvo teigiami, todėl „sunkumų patiriančia įmone“, kaip tai suprantama pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires, ji tapo tik 2009 m., kai ekonominė padėtis pablogėjo dėl tarptautinės nikelio kainos kritimo.
- 66 Lemiamą įtaką privataus investuotojo kriterijaus taikymui turinti data, būtent data, kai suteikiama garantija, yra 2008 m. antrą pusmetį, t. y. prieš baigiantis 2008 finansiniams metams ir prieš jos finansinėse ataskaitose pasirodant neigiamiems rezultatams. Beje, priešingai, nei teigia Komisija, *Larko* laikėsi Graikijos teisės aktuose nustatytos pareigos imtis reikiamų priemonių, kai jos nuosavų lėšų lieka mažiau kaip 50 %, ir sušaukė visuotinį bendrovės akcininkų susirinkimą per šešis mėnesius nuo 2008 finansinių metų pabaigos.

- 67 Antra, Komisija klaidingai taikė Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunktyje nustatytą sąlygą, kurioje numatyta, kad už garantiją sumokama rinkos sąlygas atitinkanti kaina.
- 68 Visų pirma, 1 % dydžio metinė įmoka už garantiją reiškia gerą *Larko* mokumą garantijos suteikimo momentu, atsižvelgiant į jos pelningumą pastaraisiais trejais metais; be to, tais pačiais 2008 m. *Larko* gavo *ATE Bank* suteiktą paskolą be garantijos, galiausiai ši įmoka atitinka Graikijos valstybės gaunamas įmokas už paskolų garantijas, suteiktas kitoms bendrovėms, kurių padėtis panaši į jos.
- 69 Trečia, ieškovės teigimu, Komisija klaidingai taikė Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto b ir c papunkčiuose nustatytas sąlygas, iš kurių pirmojoje numatyta, kad garantija turi būti susieta su konkrečiu finansiniu sandoriu, kuriame nustatyta didžiausia suma ir terminas, o antrojoje, kad garantija „užtikrinama ne daugiau kaip 80 % negrąžintos paskolos arba kito finansinio įsipareigojimo[, nes] šis apribojimas netaikomas garantijoms, dengiančioms skolos vertybinius popierius“.
- 70 Komisija neatsižvelgė į aplinkybę, kad garantija galėjo būti įvertinta tinkamai ir kad tai, jog garantija užtikrinama 100 % negrąžintų paskolų, yra pateisinama, kiek tai susiję su garantija, suteikta skolos vertybiniams popieriams padengti, kaip tai suprantama pagal 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/109/EB dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičiančią Direktyvą 2001/34/EB (OL L 390, 2004, p. 38).
- 71 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 72 Reikia priminti, kad ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, jog aptariama priemone *Larko* suteikiamas atrankinis pranašumas, nes ji neatitinka Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a ir d papunkčiuose nustatytų sąlygų: viena vertus, *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė ir, kita vertus, 1 % dydžio įmoka neatspindėjo įsipareigojimų neįvykdymo rizikos, kiek tai susiję su garantuotomis paskolomis.
- 73 Todėl reikia patikrinti, ar Komisija pagrįstai nusprendė, kad Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a ir d papunkčiuose nustatytos sąlygos šiuo atveju buvo netenkinamos, ir, jei taip, ar šių sąlygų nebuvimo pakanka įrodyti, kad aptariama priemone suteiktas pranašumas *Larko*, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, neatsižvelgiant į šio pranešimo 3.2 punkto b ir c papunkčiuose nustatytas sąlygas.
- 74 Pirma, dėl Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a papunktyje nustatytos sąlygos pažymėtina, kad reikia patikrinti, ar Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė, kaip tai suprantama pagal šį pranešimą, ir, jei taip, ar Graikijos valstybė žinojo arba privalėjo žinoti apie šios bendrovės sunkią padėtį, kai 2008 m. suteikė garantiją.
- 75 Dėl *Larko* kvalifikavimo kaip „sunkumų patiriančios įmonės“ reikia priminti, kad Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a papunktyje daroma nuoroda į Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.
- 76 Pastarosiose gairėse, kiek tai reikšminga šioje byloje, nustatyta:
- kaip tai suprantama pagal 9 punktą, sunkumų patirianti įmonė yra įmonė, „kuri, naudodamasi tiek savo ištekliais, tiek iš savininkų, akcininkų ar kreditorių gautomis lėšomis, nesugeba sumažinti nuostolių, kurie, neišikišus valstybės institucijoms, artimiausiu arba vidutinės trukmės laikotarpiu beveik neabejotinai priverstų ją nutraukti veiklą“,
  - kaip tai suprantama pagal 10 punkto a papunktį, sunkumų patiriančia įmone laikoma įmonė apskritai, nepriklausomai nuo jos dydžio, „jei tai yra ribotos turtinės atsakomybės bendrovė, jei ji yra praradusi daugiau kaip pusę savo registruoto kapitalo ir daugiau kaip vieną ketvirtadalį to kapitalo – per pastaruosius 12 mėnesių“,

- kaip tai suprantama pagal 11 punktą, „net jei nėra 10 punkte nurodytų aplinkybių, įmonė vis tiek gali būti laikoma patiriančia sunkumų, ypač jei jai būdingi įprasti sunkumų patiriančios įmonės bruožai, pvz., augantys nuostoliai, mažėjanti apyvarta, didėjančios atsargos, pajėgumų perteklius, mažėjantys grynujų pinigų srautai, augančios skolos, didėjančios palūkanos ir mažėjanti arba nulinė grynojo turto vertė“.
- 77 Šioje byloje ginčijamo sprendimo 56–66 konstatuojamosiose dalyse Komisija kvalifikavo *Larko* kaip „sunkumų patiriančią įmonę“ tuo momentu, kai buvo skirtos ginčijamos priemonės, įskaitant 2008 m. garantiją. Komisija rėmėsi 2007 m.–2012 m. pirmojo pusmečio *Larko* finansinėmis ataskaitomis ir nurodė tokias aplinkybes:
- pirma, dėl Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkto a papunkčio taikymo 2008 m. pažymėtina, kad *Larko* turėjo neigiamus nuosavus išteklius, o jos sukaupti nuostoliai viršijo jos įstatinio kapitalo dydį. Šiuo atveju aplinkybė, kad jos įstatinio kapitalo dydis nesumažėjo daugiau nei pusiau, kaip nustatyta minėtų gairių 10 punkte, susiklostė tik dėl to, kad ji nesiėmė reikiamų priemonių, numatytų Graikijos teisės aktuose,
  - antra, dėl minėtų gairių 11 punkto pažymėtina, kad 2007–2009 m. *Larko* apyvarta gerokai sumažėjo, todėl 2008 m. ir 2009 m. ji patyrė didelių nuostolių. Be to, nors 2010 m. ir 2011 m. apyvarta ir pajamos padidėjo, to nepakako, kad įmonės sustiprėtų finansiškai,
  - trečia, priešingai, nei pažymi Graikijos valdžios institucijos, *Larko* sunkumai 2008 m. ir 2009 m. nebuvo susiję su feronikelio kainos sumažėjimu.
- 78 Reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į ekonominius rezultatus, į kuriuos daroma nuoroda ginčijamame sprendime ir kurių ieškovė neginčija, *Larko* nuosavas turtas buvo neigiamas, o tai lėmė didelius įstatinio kapitalo nuostolius, daugiau kaip du kartus sumažėjusią apyvartą, palyginti su ankstesniais metais, ir didelius nuostolius.
- 79 Šiuo klausimu visų pirma reikia pažymėti, kad Komisijos nurodytas neigiamas nuosavas kapitalas gali būti laikomas svarbiu rodikliu, kad įmonė patiria finansinių sunkumų (šiuo klausimu žr. 2010 m. kovo 3 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. / Komisija*, T-102/07 ir T-120/07, EU:T:2010:62, 106 punktą). Tas pats pasakytina ir apie žymų *Larko* apyvartos sumažėjimą ir didelius sukauptus nuostolius 2008 m.; beje, šios aplinkybės nurodytos Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 11 punkte (žr. šio sprendimo 77 punkto trečią pastraipą).
- 80 Remiantis prie bylos medžiagos pridėtais dokumentais darytina išvada, kad 2008 m. garantija buvo suteikta 2008 m. gruodžio 22 d. ministro sprendimu. Todėl aplinkybė, kad nuosmukis buvo juntamas tik nuo 2008 m. vidurio, netrukdė Komisijai padaryti išvados, kad *Larko* patyrė sunkumų 2008 m. pabaigoje, kai buvo suteikta garantija.
- 81 Galiausiai, kaip pažymėta ginčijamo sprendimo 63 ir 64 punktuose, aplinkybė, kad sunkumų sukėlė netikėtas feronikelio kainos kritis, net jei tai būtų įrodyta, savaime nepaneigia išvados, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė.
- 82 Taigi darytina išvada, kad, remdamasi turimais dokumentais ir atsižvelgdama į Komisijos diskreciją (žr. šio sprendimo 60 punkte nurodyta jurisprudenciją), ši institucija galėjo padaryti pagrįstą išvadą, jog *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė tuo metu, kai jai buvo suteikta 2008 m. garantija.
- 83 Tokiu atveju reikia patikrinti, ar 2008 m. garantijos suteikimo momentu Graikijos valstybė, kaip *Larko* akcininkė, galėjo žinoti apie šios bendrovės patiriamus sunkumus. Remiantis šio sprendimo 56 punkte nurodyta jurisprudencija, klausimas, ar valstybė narė veikė kaip privatus investuotojas, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į momentą, kai pastarasis priėmė sprendimą investuoti.

- 84 Ieškovė teigia, kad patiriami sunkumai iškilo aikštėn tik pasibaigus 2008 m., kai jie buvo nurodyti finansiniuose duomenyse, parengtuose pasibaigus finansiniams metams. Atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą, ji pažymėjo, kad ji, kaip biržoje nekotiruojama bendrovė, neprivalėjo rengti ketvirčio ataskaitų ar kitų tarpinių balansų, todėl nepateikė tokių duomenų Bendrajam Teismui.
- 85 Prie bylos medžiagos nepateikta jokių duomenų, tvirtai įrodančių, kad valstybė narė žinojo apie *Larko* patiriamus sunkumus 2008 m. garantijos suteikimo momentu. Todėl kyla klausimas, ar Komisija įvykdė įrodinėjimo pareigą iš esmės remdamasi prezumpcija, kad valstybė narė privalėjo žinoti apie *Larko* patiriamus sunkumus 2008 m. pabaigoje, kai buvo suteikta garantija.
- 86 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, remiantis šio sprendimo 56 punkte minėta jurisprudencija, kai valstybė narė per administracinę procedūrą remiasi privataus investuotojo kriterijumi, kilus abejonių ji privalo nedviprasmiškai ir remdamasi objektyviais ir patikrintiniais duomenimis įrodyti, kad priemonė įgyvendino veikdama kaip akcininkė, o tie įrodymai turi būti grindžiami, be kita ko, duomenimis, kurie atskleidžia, jog jos sprendimas grindžiamas ekonominiais vertinimais, panašiais į vertinimus, kuriuos racionalus privatus investuotojas, esantis kaip galima panašesnėje padėtyje į tą, kurioje yra aptariama valstybė narė, būtų padaręs prieš atlikdamas tokias investicijas, kad nustatytų jų pelningumą ateityje.
- 87 Šiuo atveju sprendime pradėti tyrimą Komisija jau konstatavo, kad nuo 2008 m. *Larko* yra sunkumų patirianti įmonė, o tai įrodo *Larko* finansinės ataskaitos, kaip minėta šio sprendimo 78 punkte. Beje, rašytiniuose dokumentuose ieškovė patvirtino, kad „[jos] blogas ekonominis įvaizdis <...> pradėjo formotis nuo 2008 m. liepos mėn.“, ir pabrėždama, kad „[ji] veikė pelningai ir jos ekonominiai rodikliai buvo geri iki [tų] metų vidurio“, pripažino, kad „vėliau jos padėtis gerokai pablogėjo, o tai lėmė ypač neigiamą jos įvaizdį metų pabaigoje“.
- 88 Tokiomis aplinkybėmis nei Graikijos valdžios institucijos per administracinę procedūrą, nei ieškovė nagrinėjant šią bylą neįrodė, kad Graikijos valstybė ėmėsi kokių nors veiksmų, kad išsiaiškintų *Larko* ekonominę ir finansinę padėtį 2008 m. garantijos suteikimo momentu. Remdamosi, be kita ko, šios bendrovės apskaitos dokumentais jos taip pat neįrodė, kad negalėjo žinoti apie finansinius sunkumus, su kuriais susidūrė ši bendrovė.
- 89 Tokiomis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad Komisija elgėsi pagrįstai ar bent neakivaizdžiai klaidingai, nuspręsdama, kad apdairus akcininkas būtų pasidomėjęs esama įmonės ekonomine ir finansine padėtimi prieš jai su teikdamas garantiją, kokia tai įmonei suteikta 2008 m. Beje, tai yra didžiausias šios bendrovės akcininkas, o priemonė buvo suteikta finansinių metų pabaigoje.
- 90 Atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia pažymėti, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai *Larko* kvalifikavo kaip sunkumų patiriančią įmonę 2 priemonės suteikimo momentu ir taip įrodė, kad Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto a papunktyje nustatyta sąlyga nebuvo tenkinama.
- 91 Antra, reikia priminti, kad Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunktyje iš esmės nustatyta, kad už prisiimamą riziką įprastai turi būti atlyginama tinkama garantijos įmokos suma, kuriai taikoma garantija.
- 92 Konkrečiai kalbant, pagal Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto d papunktį už garantiją mokama kaina turi būti palyginta su referencine atitinkama garantijos įmoka, siūloma finansų rinkose. Jeigu tokia įmoka neegzistuoja, visos garantuotos paskolos finansinės išlaidos, įskaitant palūkanas ir mokamą įmoką, turi būti palygintos su panašios negarantuotos paskolos rinkos kaina. Abiem atvejais reikia atsižvelgti į garantijos ir su ja susijusios paskolos savybes, o ypač į sandorio sumą ir trukmę, į skolininko suteikiamą užtikrinimą ir į kitus duomenis, turinčius įtakos susigrąžinimo normos vertinimui, į skolininko bankroto galimybę dėl jo finansinės padėties, į jo veiklos sektorių, taip pat į perspektyvas ir į kitas ekonomines sąlygas. Ši analizė turi leisti, be kita ko, reitinguoti skolininką suteikiant jam rizikos įvertinimą (reitingą), remiantis arba tarptautiniu mastu pripažintos reitingų agentūros nustatytu reitingu, arba vidiniu reitingu, kurį taiko aptariamą paskolą suteikiantis bankas.

- 93 Šioje byloje ginčijamo sprendimo 73 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad 1 % dydžio metinė įmoka už garantiją „negali būti laikoma atitinkančia įsipareigojimų nevykdymo riziką dėl garantuotų paskolų, atsižvelgiant į didelius [*Larko*] finansinius sunkumus ir ypač į didelį skolų ir nuosavų išteklių santykio skirtumą“.
- 94 Nors šis konstatavimas nėra ypač išsamus, jame nėra akivaizdžios vertinimo klaidos.
- 95 Iš tiesų Komisija nenustatė nei finansų rinkose siūlomos referencinės garantijos įmokos, nei panašios negarantuotos paskolos rinkos kainos. Ji taip pat nereitingavo *Larko* pagal tarptautinės agentūros arba paskolą teikiančios banko nustatytą rizikos vertinimą.
- 96 Vis dėlto, atsižvelgiant į *Larko* patiriamus ekonominius ir finansinius sunkumus, nebuvo akivaizdžiai klaidinga padaryti išvadą, kad ji negalėjo gauti 2008 m. garantijos už tokią mažą įmoką, kuri įprastai taikoma sandoriams, nekeliantiems didelės rizikos ir be valstybės kišimosi.
- 97 Be to, nors sprendimo pradėti tyrimą 37 punkte Komisijai aiškiai nurodė, kad iš pirmo žvilgsnio neatrodo, jog 1 % dydžio įmoka atitinka įsipareigojimų nevykdymo riziką, kiek tai susiję su garantuojamomis paskolomis, atsižvelgiant į didelius *Larko* finansinius sunkumus ir, konkrečiai kalbant, į didelį skolos ir nuosavų išteklių santykio skirtumą bei neigiamus nuosavus išteklius, nei ieškovė, nei Graikijos valdžios institucijos per oficialią tyrimo procedūrą nepateikė duomenų, įrodančių, kad aptariama įmoka atitinka įmoką, kuri buvo siūloma finansų rinkose, arba panašios negarantuotos paskolos rinkos kainą.
- 98 Tokiomis aplinkybėmis Komisija galėjo pagrįstai apsiriboti teiginiu, kad, atsižvelgiant į *Larko* ekonominę padėtį, 1 % dydžio metinė garantijos įmoka negali būti laikoma atitinkančia įsipareigojimų nevykdymo riziką, kiek tai susiję su garantuotomis paskolomis.
- 99 Dėl kitų konkrečių ieškovės nurodytų argumentų pažymėtina, pirma, kad, atsižvelgiant į patiriamus sunkumus, sunku patikėti, kad privatus investuotojas suteiktų tokią garantiją paprasčiausiai remdamasis paskutinių trejų metų *Larko* pelningumu ir neatsižvelgdamas į jokus duomenis, rodančius esamą tos bendrovės tvirtumą, ir į jokus nuorodas į ateities perspektyvas.
- 100 Antra, reikia konstatuoti, kad to, jog *ATE Bank* suteikė paskolą be garantijos, nepakanka siekiant įrodyti gerą *Larko* mokumą, nes *ATE Bank* priklauso Graikijos valstybei. Beje, kaip teigia Komisija, aplinkybė, jog po to, kai gavo *ATE Bank* paskolą be garantijos, *Larko* gavo paskolą, kuriai reikėjo pateikti ginčijamą garantiją, įrodo, kad šios bendrovės ekonominė padėtis vėliau taip pačiais metais pablogėjo.
- 101 Trečia, aplinkybė, kad Graikijos valstybė suteikė garantijas kitoms įmonėms už panašias įmokas, negali būti savaime prilyginta privataus investuotojo elgesiui.
- 102 Darytina išvada, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos nusprenddama, jog 1 % dydžio metinė garantijos įmoka neatitinka privataus investuotojo elgesio.
- 103 Trečia, kyla klausimas, ar, kaip teigia ieškovė, pakanka laikytis Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto b ir c papunkčiuose nustatytų sąlygų, kad būtų galima pripažinti, jog neįgytas pranašumas, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, net jeigu netekinamos to pranešimo 3.2 punkto a ir d papunkčiuose nustatytos sąlygos.
- 104 Šiuo klausimu reikia priminti, kad minėto pranešimo 3.2 punkte nustatyta, jog pakanka laikytis visų kartu to punkto a–d papunkčiuose nustatytų sąlygų, kad „garantija nebūtų laikoma valstybės pagalba“. Tuo remiantis darytina išvada, kad jei laikomasi tik vienos ar kelių iš šių sąlygų, negalima teigti, kad valstybės pagalbos nėra.

- 105 Nors iš tiesų neginčytina, kaip nurodyta Pranešimo dėl garantijų 3.6 punkte, kuriuo remiasi ieškovė, kad bet kurios vienos iš šiame pranešime nustatytų sąlygų nesilaikymas nereiškia, jog garantija automatiškai kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, reikia konstatuoti, kad, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 74–102 punktais, ginčijamame sprendime Komisija neatliko tokio automatinio kvalifikavimo, o sprendimą grinė konkrečiais duomenimis, kuriais siekė įrodyti, jog ginčijama priemonė nesuderinama su individualaus investuotojo principu.
- 106 Atsižvelgiant į šiuos konstatavimus reikia pažymėti, kad ieškovės argumentai dėl Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkto b ir c papunkčiuose nustatytų sąlygų laikymosi yra nereikšmingi. Iš tiesų, net jei būtų nustatyta, kad laikomasi šių dviejų sąlygų, to savaime nepakanka paneigti, jog buvo įgytas pranašumas, kaip jis suprantamas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 107 Todėl ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti tiek, kiek ji susijusi su 2 priemone.

– Dėl 3 priemonės (2009 m. kapitalo didinimas)

- 108 Ieškovė teigia, kad 2009 m. kapitalo didinimas nesuteikia jokie pranašumo, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes jis atitinka privataus investuotojo kriterijų remiantis šiais duomenimis:
- pirma, Graikijos valstybė, kuri veikė kaip akcininkė, padidindama kapitalą siekė užtikrinti ilgalaikį *Larko* pelningumą ir apsaugoti šios bendrovės ekonominę vertę recesijos laikotarpiu, taip pat gauti pelno vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu pardavusi šią bendrovę,
  - antra, padidinus kapitalą imtasi priemonių siekiant sumažinti gamybos sąnaudas ir padidinti *Larko* konkurencingumą,
  - trečia, valstybė siekė įgyti kontrolinį akcijų paketą, kad galėtų pradėti bendrovės pardavimo procedūrą,
  - ketvirta, ginčijamame sprendime padaryta klaida vertinant ETE dalyvavimą didinant kapitalą,
  - penkta, tame sprendime klaidingai nustatyti skirtumai tarp ETE ir valstybės dalyvavimo. Subsidiariai teigiama, kad 2009 m. kapitalo didinimas neturėjo būti laikomas pranašumu, kaip jis suprantamas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, dėl tos dalies, kuri buvo reikalinga siekiant išlaikyti tokį pat *Larko* akcijų kiekį, kurį Graikijos valstybė turėjo prieš kapitalo didinimą, taigi apginti savo, „kaip akcininkės, dinamišką poziciją“.

- 109 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

- 110 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad 2009 m. kapitalo didinimas suteikia pranašumą, kaip jis suprantamas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes, viena vertus, prieš didinant kapitalą akcininkams nebuvo pateiktas joks restruktūrizavimo planas, nepaisant to, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė, ir, kita vertus, galutinė kapitalo didinimo suma buvo nepakankama *Larko* turimiems neigiamiems nuosaviems ištekliams padengti, todėl negalėjo būti laikoma priemone, kuria siekta apsaugoti įmonės vertę ir skatinti restruktūrizavimą. Komisija taip pat iš pradžių pažymėjo, kad ETE dalyvavimas nėra pakankamas įrodymas siekiant nustatyti vienalaikį valstybės ir privačių akcininkų veikimą, nes ta bendrovė susijusi su *Larko* ne tik kaip akcininkė, bet ir kaip kreditorė, o paskui nurodė, kad 2008 m. valstybė jau suteikė garantiją *Larko*, ir galiausiai pareiškė, kad kitas akcininkas *Public Power Corporation* pranešė, jog nedalyvaus didinant kapitalą.

- 111 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad, kaip teigia Komisija, ieškovė nepateikė jokių įrodymų, būtent tikro įmonės verslo plano (*business plan*), kuris įrodytų, jog Graikijos valstybė įvertino *Larko* pelningumą ilguoju laikotarpiu. Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, ieškovė pateikė 2009 m. kovo 18 d.

- valdybos neeilinio posėdžio protokolą, kuris įrodo, jog valdybos pirmininkas nurodė, jog verslo planas buvo pateiktas per 2008 m. gruodžio 19 d. įvykusį susitikimą su finansų ministru ir kitais akcininkais. Tačiau remiantis bylos medžiaga negalima tvirtinti, kad toks planas, kuris Bendrajam Teismui nebuvo pateiktas ir kuris, Komisijos teigimu, neegzistuoja, buvo pateiktas Komisijai per administracinę procedūrą. Todėl tokio plano egzistavimas, net jei tai būtų patvirtinta, neatsižvelgiant į jo turinį, neturi reikšmės ginčijamo sprendimo teisėtumo vertinimui.
- 112 Tokiomis aplinkybėmis jokių duomenų, įrodančių, kad Graikijos valstybė įvertino *Larko* pelningumą ilguoju laikotarpiu, nebuvimas yra svarbus aptariamo kapitalo didinimo ekonominio racionalumo trūkumo požymis.
- 113 Tiesa, priešingai, nei nurodė Komisija ginčijamo sprendimo 80 konstatuojamojoje dalyje, realus kapitalo didinimas, kuris, remiantis to paties sprendimo 16 konstatuojamąja dalimi, yra 65,5 mln. eurų, iš kurių apie 45 mln. eurų įnešė Graikijos valstybė, nebuvo nepakankamas *Larko* nuosaviems neigiamiems ištekliams, kurie, remiantis minėto sprendimo 56 konstatuojamojoje dalyje pateikta lentelė, buvo 35 mln. eurų, padengti. Vis dėlto tai yra klaida, dėl kurios negalima paneigti Komisijos vertinimo pagrįstumo, kuris iš esmės grindžiamas restruktūrizavimo plano nebuvimu.
- 114 Todėl buvo pagrįsta ar bent neakivaizdžiai klaidinga daryti išvadą, kad šios bylos aplinkybėmis apdairus investuotojas, kaip akcininkas, nebūtų atlikęs tokios didelės rekapitalizacijos neturėdamas nė menkiausių duomenų apie šios bendrovės ekonomines ir finansines perspektyvas ar restruktūrizavimo plano, nes *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė.
- 115 Šios išvados nekeičia kiti konkretūs ieškovės nurodyti argumentai.
- 116 Visų pirma aplinkybė, net jei ji būtų įrodyta, kad sanavimo ir gyvybingumo priemonės iš principo buvo numatytos, savaime nėra informacija, įrodanti 2009 m. kapitalo didinimo pelningumą, juo labiau kad nėra tikro restruktūrizavimo plano. Tas pats pasakytina ir apie dokumentą, kurį ieškovė pateikė atsakydama į Bendrojo Teismo jai pateikus klausimus ir kuriame pateiktas sąrašas itin bendrų priemonių mažinti sąnaudas, net jeigu tą sąrašą pateikė Graikijos valdžios institucijos per administracinę procedūrą, nors tai nebuvo įrodyta.
- 117 Ieškovė taip pat nepateikė jokių duomenų apie padėtį iki 2009 m. kapitalo didinimo, kurie įrodytų, kad taikydama šią priemonę valstybė realiai siekė įgyti *Larko* kontrolinį akcijų paketą, kad galėtų pradėti šios bendrovės pardavimo procedūrą, ir kad ši strategija neprieštarauja privataus investuotojo kriterijui. Beje, ieškovės pateiktuose 2009 m. *Larko* visuotinio akcininkų susirinkimo protokoluose nepateikta jokios tikslios informacijos šiuo klausimu.
- 118 Be kita ko, nėra jokių bylos duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad Graikijos valstybei įsigijus kontrolinį akcijų paketą būtų sudarytos prielaidos parduoti *Larko* palankesnėmis sąlygomis ir kad todėl šis įsigijimas atitiktų privataus investuotojo elgesį.
- 119 Galiausiai, viena vertus, dėl ETE dalyvavimo vienalaikiškumo 2009 m. didinant kapitalą reikia priminti, kad net esant didelėms privačioms investicijoms vien viešųjų ir privačių investicijų vienalaikiškumo, neatsižvelgiant į kitas reikšmingas faktines ar teisineis aplinkybes, nepakanka nuspręsti, kad investicija nėra pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2012 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Corsica Ferries France / Komisija*, T-565/08, EU:T:2012:415, 122 punktą).
- 120 Kita vertus, taip pat reikia pažymėti, kad valstybės įnašo dydis yra dvigubai didesnis už ETE įnašą ir kad pastaroji bendrovė, kuri iki kapitalo padidinimo buvo pagrindinė *Larko* akcininkė, tapo antrąja akcininke po šios operacijos. Be to, Komisijai pateikta 2008 m. ETE metinė finansinė ataskaita patvirtina, kad ETE visiškai panaikino jai priklausančių *Larko* akcijų buhalterinę vertę, nes nenumatė susigrąžinti investicijų buhalterinės vertės atsižvelgdama į *Larko* finansinius sunkumus. Tokiomis aplinkybėmis ETE dalyvavimas niekaip negali pagrįsti ieškovės argumentų.

121 Todėl pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti tiek, kiek ji susijusi su 3 priemone.

– Dėl 4 priemonės (2010 m. garantija)

122 Ieškovė teigia, kad 2010 m. garantija nesuteikia jokio pranašumo, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes ji atitinka privataus investuotojo kriterijų atsižvelgiant į šiuos duomenis:

- pirma, garantijos suteikimas šios bylos aplinkybėmis buvo įprasta praktika, juo labiau kad *Areios Pagos* (Kasacinis teismas) sprendime, kuriuo sustabdytas vykdymas, buvo išreikštos viltys, kad pagrindinėje byloje bus priimtas *Larko* palankus sprendimas,
- antra, *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė ir būtų patyrusi nepataisomą žalą, jei būtų pagreitintas turto areštas ir nebūtų suteikta garantija, todėl Graikijos valstybė, kaip akcininkė, privalėjo jai padėti pasiruošti privatizacijai,
- trečia, 2010 m. garantijos apimtis, trukmė ir įmoka atitiko rinkos sąlygas,
- ketvirta, priešingai, nei nurodyta ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamojoje dalyje, niekaip negalima pripažinti, kad ETE nesuteikė garantinio rašto nesant valstybės garantijos. Bet kuriuo atveju ETE pozicija buvo išskirtinė, nes ji buvo didžiausia bendrovės, kuri buvo *Larko* kreditorė, akcininkė, o ta bendrovė buvo kita šalis teisiniuose procesuose, kuriuose dalyvavo *Larko* ir per kuriuos buvo suteikta 2010 m. garantija.

123 Be to, ieškovė trumpai nurodo, kad ši priemonė nesuteikia pranašumo, nes valstybė jai yra skolinga, tačiau neatsižvelgiama į tai, kad Graikijos valdžios institucijos nesirėmė šiuo argumentu per administracinę procedūrą, kaip tai padarė dėl 6 priemonės.

124 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

125 Ginčijamame sprendime Komisija nustatė, kad nors panašiomis aplinkybėmis garantijos suteikimas gali būti komercinė praktika, šioje byloje valstybė prisiėmė visą riziką ir suteikė garantiją dėl skolos, nors *Larko* tuo metu turėjo sunkumų ir privatus akcininkas ETE nepasidalijo šios rizikos proporcingai. Be to, aptariama priemonė neatitiko Pranešimo dėl garantijų 3.2 punkte nustatytų sąlygų, nes 2 % dydžio įmoka neatspindėjo *Larko* įsipareigojimų nevykdymo rizikos.

126 Reikia pažymėti, kad ieškovės argumentai negali paneigti šios išvados.

127 Pirma, nėra požymių, kad *Areios Pagos* (Kasacinis teismas) sprendime sustabdyti vykdymą buvo tikimasi, jog pagrindinėje byloje bus priimtas *Larko* palankus sprendimas. Priešingai, nei tvirtina ieškovė, tai, kad šis teismas atmeta prašymą sustabdyti vykdymą, „jeigu nesitikima, kad kyla žalos rizika“, nebūtinai reiškia, kad priešingu atveju, t. y. jei teismas patvirtina vykdymo sustabdymą, kaip nutiko šioje byloje, jis tikisi palankaus sprendimo pagrindinėje byloje, nes tame sprendime kalbama tik apie žalos galimybę, o ne apie skolos egzistavimą pagrindinėje byloje.

128 Bet kuriuo atveju šis argumentas yra nereikšmingas. Iš tiesų, neatsižvelgdama į tikimybę, kad nacionalinėje byloje bus priimtas palankus sprendimas, taigi ir į tai, ar egzistuoja skola, Komisija nusprendė, kad buvo suteikta valstybės pagalba, nes valstybė prisiėmė visą riziką ir suteikė garantija dėl skolos, nors *Larko* patyrė sunkumų, privatus investuotojas ETE proporcingai nepasidalijo tos rizikos, o 2 % dydžio įmoka neatspindėjo *Larko* įsipareigojimų nevykdymo rizikos (žr. šio sprendimo 125 punktą).

- 129 Antra, aplinkybė, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė, privataus akcininko požiūriu nepateisina to, kad, iškilus poreikiui įsikišti akcininkams, valstybė viena prisiėmė visą riziką už mokamą labai mažą įmoką.
- 130 Trečia, ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad 2 % dydžio įmoka neatitinka rinkos sąlygų atsižvelgiant į tai, kad šios įmokos dydis labai mažas, ir į tai, kad *Larko*, būdama sunkumų patirianti įmonė, galėjo imti nebevykdyti išipareigojimų.
- 131 Ketvirta, neatsižvelgiant į tai, kad Graikijos valdžios institucijos pripažino ar nepripažino, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 42 konstatuojamąja dalimi, kad ETE nebūtų suteikusi garantinio rašto nesant valstybės garantijos, reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei galima pagrįstai tikėtis iš privačių akcininkų, ETE su valstybe nesidalijo rizikos dėl aptariamų garantijos.
- 132 Bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad, atsižvelgiant į išskirtinę ETE padėtį, ši neprivalėjo dalytis dėl 2010 m. garantijos patiriamos rizikos, negalima paneigti, kad, kaip nurodyta šiame sprendime, *Larko* nebūtų gavusi tokios garantijos rinkoje ir kad 2 % dydžio įmoka neatspindėjo rizikos, kad ji nebevykdys išipareigojimų. Todėl Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad *Larko* įgijo pranašumą, kurio nebūtų įgijusi rinkoje.
- 133 Todėl pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti tiek, kiek ji susijusi su 4 priemone.
- Dėl 6 priemonės (2011 m. garantijos)
- 134 Ieškovė teigia, kad 2011 m. garantijos nesuteikia jokie pranašumo, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes galima šių garantijų pagalbos elementą kompensuoja mokestinės skolos, kurias valstybė turi jai grąžinti.
- 135 Kalbant konkrečiau, ginčijamame sprendime Komisija nepagrįstai atmetė Graikijos valdžios institucijų argumentą dėl galimybės kompensuoti su mokesčių gražinimu susijusias *Larko* paskolas Graikijos valstybei suteikiant tai įmonei pagalbą. Šiuo atveju aptariamą priemonę vertinimas prieštarautų 5 priemonės vertinimui (žr. šio sprendimo 5 punktą), kuriame Komisija pripažino, kad panaši kompensacija nelemia jokie atrankinio pranašumo.
- 136 Ieškovė teigia, kad šis argumentas susijęs ne su valstybės skolos įmonei *Larko* kompensavimu būsima skola, o su šių skolų kompensavimu galimu 2011 m. garantijų pagalbos elementu, kuris egzistavo suteikiant šią pagalbą 2011 m. pabaigoje. Be to, šis argumentas nėra prieštaringas, nes, suteikus kompensaciją pagal 5 priemonę, valstybė dar liko jai skolinga.
- 137 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 138 Ginčijamame sprendime dėl 2011 m. garantijų vertinimo Komisija daro nuorodą į 2 ir 4 priemonių vertinimą, kurį atlikdama nusprendė, kad pastarosios dvi priemonės suteikia *Larko* atrankinį pranašumą, nes ši yra sunkumų patirianti įmonė, o 1 % dydžio įmoka neatspindi rizikos, kad nebus vykdomi išipareigojimai dėl garantuotų paskolų.
- 139 Visų pirma reikia konstatuoti, kad Komisijos pateiktame 2 ir 4 priemonių vertinime nėra akivaizdžios vertinimo klaidos, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 63–107 ir 122–133 punktais.
- 140 Taip pat reikia konstatuoti, kad ieškovė negali argumentuoti remdamasi Komisijos pateiktu 5 priemonės vertinimu, kuriame Komisija nustatė, kad papildomo mokesčio, susijusio su bylos nagrinėjimu teisme, išankstinio mokėjimo pakeitimas garantiniais raštais nėra valstybės pagalba.

- 141 Dėl pastarosios priemonės ginčijamo sprendimo 97 konstatuojamojoje dalyje Komisija pripažino, kad teisę pakeisti papildomo mokesčio mokėjimą garantiniais raštais *Larko* suteikė teismas remdamasis objektyviais kriterijais ir pagal nacionalinės teisės aktus, taikomus visoms panašioje padėtyje esančioms įmonėms.
- 142 Tačiau taip nėra kalbant apie 6 priemonę, dėl kurios ieškovė teigia, kaip nurodė Graikijos valdžios institucijos, kad suteiktas pranašumas kompensuojamas valstybės skola jai, t. y. mokesčių grąžinimu. Remiantis suformuota jurisprudencija darytina išvada, kad priemonė neišvengiamai kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, kai jos gavėjui taikomas specifinis mokestis, kuris yra atskirtas ir nesusijęs su aptariama priemone (žr. 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-385/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:117, 40 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 143 Todėl reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos ginčijamame sprendime nuspręsdama, kad 6 priemone *Larko* suteikiamas pranašumas, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 144 Todėl pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti tiek, kiek ji susijusi su 6 priemone, taigi reikia atmesti visą pirmąją dalį.

Dėl antros dalies, susijusios su valstybės išteklių naudojimu, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis

- 145 Antroje dalyje ieškovė ginčija Komisijos vertinimą dėl valstybės išteklių naudojimo, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis.
- 146 Ieškovė tvirtina, kad šios priemonės nereikalauja valstybės išteklių naudojimo, nes jos nekelia pakankamai konkretaus pavojaus valstybės biudžetui atsižvelgiant į gerą jos mokumą, į jokią precedentą, kai pasinaudota garantija, nebuvimą ir į tai, kad šiomis garantijomis nebuvo naudojamosi vėliau.
- 147 Be to, ieškovė teigia, kad 6 priemonei įgyvendinti nenaudojami valstybės resursai, nes šios priemonės taikymo metu Graikijos valstybės skola įmonei *Larko* siekė maždaug 60 mln. eurų dėl negrąžintų mokesčių, kaip antai pridėtinės vertės mokesčio (PVM).
- 148 Komisija ginčija ieškovės argumentus.
- 149 Pirmiausia reikia pažymėti, kad šiuo atveju sąlygos dėl valstybės išteklių naudojimo vertinimas yra antraeilis, palyginti su atrankinio pranašumo buvimo vertinimu, kuris atliktas pirmojo pagrindo pirmoje dalyje. Suformuotoje jurisprudencijoje nustatyta, kad visos rinkos sąlygomis neatlyginamos valstybės garantijos gali lemti valstybės išteklių nuostolį, net jei valstybės ištekliai nebuvo skirti, nes tai gali sudaryti papildomą našta valstybei (šiuo klausimu žr. 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 150 Dėl tos priežasties, kadangi 2008, 2010 ir 2011 m. garantijos buvo suteiktos ne rinkos sąlygomis, reikia konstatuoti, kad pačių priemonių taikymas reiškia valstybės išteklių naudojimą, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 151 Be to, kiek tai susiję su 6 priemone, šios išvados nepaneigia esami valstybės išpareigojimai, t. y. negrąžinti mokesčiai įmonei *Larko*, net jeigu tai būtų įrodyta. Kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 142 punkte nurodyta jurisprudencija, priemonė privalo būti kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, kai jos gavėjui taikomas specifinis mokestis, nesusijęs ir atskirtas nuo aptariamų priemonės.

152 Taigi reikia atmesti pirmojo pagrindo antrą dalį.

Dėl trečios dalies, susijusios su 3, 4 ir 6 priemonių nekvalifikavimu kaip su vidaus rinka suderinamos pagalbos, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą

153 Ieškovė teigia, kad 3, 4 ir 6 priemonės turėjo būti pripažintos suderinamomis su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, nes jos buvo suteiktos dviejų ypatingų įvykių padarytai žalai padengti:

- pirmasis susijęs su tuo, kad *Larko* įrenginiuose atsisakyta kelių elektrinių krosnių eksploatacijos dėl dviejų mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių 2009 m. rugpjūčio 2 ir 26 d., o tai gerokai sumažino gamybos pajėgumus,
- antrasis susijęs su tuo, kad, Graikijoje kilus finansų ir ekonomikos krizei, Graikijos valstybė nustojo mokėti mokestines skolas, o tai įmonei sukėlė didelių mokumo problemų, taigi ir sunkumų gauti paskolų.

154 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

155 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktu, su vidaus rinka suderinama „pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti“.

156 Kadangi SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktas yra SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto bendrojo principo, kad valstybės pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinka, išimtis, jis turi būti aiškinamas siaurai. Todėl ši nuostata leidžia kompensuoti tik tuos ekonominius padarinius, kuriuos tiesiogiai sukėlė gaivalinės nelaimės ar kiti ypatingi įvykiai. Tam tarp ypatingo įvykio padarytos žalos ir valstybės pagalbos turi būti tiesioginis ryšys, o atitinkamų gamintojų patirta žala turi būti įvertinta kuo tiksliau (žr. 2008 m. birželio 25 d. Sprendimo *Olympiaki Aeroporia Ypiresies / Komisija*, T-268/06, EU:T:2008:222, 52 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

157 Ginčijamame sprendime Komisija nenagrinėjo ginčijamų priemonių suderinamumo su aptariama nuostata, nes Graikijos valdžios institucijos nesirėmė šia nuostata.

158 Tiesa, kaip teigia ieškovė, abi nurodytas aplinkybes per administracinę procedūrą Graikijos valdžios institucijos paminėjo atitiktinai, kiek tai susiję su 3 ir 4 priemonėmis.

159 Vis dėlto reikia konstatuoti, viena vertus, kad šios valdžios institucijos nesirėmė SESV 107 straipsnio 2 dalies b punkte numatytu pateisinimu, kiek tai susiję su tomis aplinkybėmis. Kita vertus, priešingai, nei numatyta šio sprendimo 156 punkte nurodytoje jurisprudencijoje, nėra jokio ryšio tarp abiejų ieškovės nurodytų įvykių tariamai padarytos žalos dydžio ir garantijų dydžio bei aptariamo kapitalo padidinimo, o tai, beje, yra bendrosios priemonės, kurios vargiai gali būti panaudotos ieškovės numatytiems tikslams.

160 Todėl niekas nesuteikia prielaidos manyti, kad minėta išimtis gali būti taikoma šios bylos aplinkybėmis. Taigi negalima Komisijos kaltinti tuo, kad ji savo iniciatyva neišnagrinėjo 3 ir 4 priemonių, o juo labiau 6 priemonės, apie kurią kalbant šios aplinkybės net nebuvo nurodytos, suderinamumo su ta nuostata (pagal analogiją žr. 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Regione autonoma della Sardegna / Komisija*, T-171/02, EU:T:2005:219, 166–168 punktai).

161 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, reikia nuspręsti, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nepripažino, kad ginčijamos priemonės yra suderinamos su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą.

162 Todėl pirmojo pagrindo trečią dalį reikia atmesti.

Dėl ketvirtos dalies, susijusios su 6 priemonės nekvalifikavimu kaip su vidaus rinka suderinamos pagalbos, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą

163 Ieškovė teigia, kad 6 priemonė turėtų būti laikoma su vidaus rinka suderinama pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, nes ji neprieštaravo Komisijos komunikatui dėl Bendrijos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis (OL C 83, 2009, p. 1, toliau – 2009 m. laikinoji sistema), kurio „tęsinys“ buvo Komisijos komunikatas dėl Sąjungos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis pakeitimo (OL C 6, 2011, p. 5; toliau – 2011 m. laikinoji sistema). Ji teigia, kad, remiantis 2011 m. laikinojoje sistemoje, aiškinamoje atsižvelgiant į 2009 m. laikinąją sistemą, nustatytomis sąlygomis, 2008 m. liepos 1 d. ji nebuvo sunkumų patirianti įmonė ir kad toje sistemoje numatytos „saugaus uosto“ įmokos, kaip antai 1 % dydžio metinė įmoka, numatyta aptariamoje priemonėje.

164 Ieškovė papildomai teigia, kad aptariama priemonė visiškai ar iš dalies turi būti laikoma suderinama su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Ji teigia, kaip galima tvirtinti remiantis Graikijos valdžios institucijų pastabomis, kad šios pranešė Komisijai apie aptariamą priemonę prie 2012 m. kovo 16 d. elektroninio laiško pridėdamos bylą.

165 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

166 Visų pirma, reikia priminti, kad, kaip nustatyta suformuotoje jurisprudencijoje, taikydama SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija turi didelę diskreciją, kurios įgyvendinimas apima sudėtingus ekonominius ir socialinius vertinimus (žr. 2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 68 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Atsižvelgiant į tai, įgyvendinant šią diskreciją taikoma teisminė kontrolė skirta tik įvertinti, ar laikytasi procedūrinių ir motyvavimo taisyklių, patikrinti nurodytų faktinių aplinkybių tikslumui ir nustatyti, ar nebuvo padaryta teisės klaida, akivaizdi faktinių aplinkybių vertinimo klaida ir ar nebuvo piktnaudžiaujama įgaliojimais (žr. 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Vokietija ir kt. / Kronofrance*, C-75/05 P ir C-80/05 P, EU:C:2008:482, 59 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

167 Vis dėlto, priimdama elgesio taisykles ir viešai paskelbdama, kad nuo šio momento taikys jas atvejams, kuriems skirtos šios normos, Komisija apriboja šią diskreciją ir iš principo negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju jai gali būti skirta sankcija už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos, pažeidimą, nebent atsižvelgdama į tuos pačius principus nurodytų priežastis, pateisinančias tai, kodėl ji nesilaiko savo taisyklių (žr. 2012 m. liepos 10 d. Sprendimo *Smurfit Kappa Group / Komisija*, T-304/08, EU:T:2012:351, 84 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

168 Pirma, reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 115 konstatuojamojoje dalyje Komisija nustatė, kad 6 priemonė neatitinka 2011 m. laikinosios sistemos reikalavimų, nes *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė. Komisija taip pat konstatavo, kad bendra dviejų garantijų suma buvo didesnė už metinį bendrovės *Larko* darbo užmokesčio fondą, garantija sudarė daugiau nei 90 % paskolos, o 1 % per metus įmoka negali būti laikoma rinkos įmoka, kuri atspindi riziką, kad garantuota suma bus nesumokėta.

169 Šiuo klausimu visų pirma reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, 2011 m. garantijos patenka tik į 2011 m. laikinosios sistemos, galiojusios jų suteikimo momentu, taikymo sritį; 2009 m. laikinoji sistema joms netaikoma.

- 170 (Ištaisyta 2018 m. kovo 14 d. nutartimi) Paskui pakanka konstatuoti, kad 2011 m. garantijos mažų mažiausia neatitinka tam tikrų šioje byloje taikomoje 2011 m. laikinojoje sistemoje nustatytų kumuliacinių sąlygų, būtent:
- 2011 m. laikinosios sistemos 2.3 punkto antros pastraipos b punkte numatyta, kad didelėms bendrovėms, kaip antai *Larko*, valstybės narės gali apskaičiuoti metinę įmoką, mokėtiną už naujas garantijas, remdamosi tos laikinosios sistemos priede nurodytomis tomis pačiomis „saugaus uosto“ įmokos nuostatomis. Tačiau CCC ir žemesniems vertinimo reitingams priskiriamoms įmonėms mažiausia „saugaus uosto“ įmoka yra 380 bazinių punktų, o 2011 m. garantijų įmoka yra 1 %, t. y. 100 bazinių punktų,
  - 2011 m. laikinosios sistemos 2.3 punkto antros pastraipos d punkte nustatytas reikalavimas, kad maksimali paskolos suma neviršytų 2010 m. paskolos gavėjo darbo užmokesčio fondo, tačiau Graikijos valdžios institucijos ginčijamo sprendimo 51 konstatuojamosios dalies antro sakinio d punkte trumpai pateiktose pastabose pripažįsta, kad bendra abiejų garantuotų paskolų suma viršijo *Larko* darbo užmokesčio fondą 3 mln. eurų,
  - 2011 m. laikinosios sistemos 2.3 punkto antros pastraipos f punkte nustatytas reikalavimas, kad garantija neviršytų 80 % paskolos per visą paskolos terminą, o garantijos buvo taikomos 100 % paskolos, kaip pripažino tos pačios Graikijos valdžios institucijos pirmiau minėtose pastabose, kurios trumpai išdėstytos ginčijamo sprendimo 51 konstatuojamosios dalies antro sakinio e punkte. Šiuo aspektu Graikijos valdžios institucijų nurodyta aplinkybė, kad aptariama priemonė „buvo vienintelė [*Larko*] galimybė gauti finansavimą dėl ypatingos Graikijos ekonominės padėties“, yra nereikšminga,
  - 2011 m. laikinosios sistemos 2.3 punkto antros pastraipos i punkte nustatyta, kad sunkumų patiriančioms įmonėms priemonė netaikoma, o šiuo atveju neginčijama, kad *Larko* buvo sunkumų patirianti įmonė 6 priemonės suteikimo momentu. Šiuo atveju reikia atmesti ieškovės argumentą, kad šioje nuostatoje pateikta nuoroda į sunkumų patiriančias įmones turi būti aiškinama atsižvelgiant į 2009 m. laikinosios sistemos 4.3.2 punkto antros pastraipos i punktą, kiek ji susijusi tik su įmonėmis, kurios 2008 m. liepos 1 d. nebuvo įmonės, patiriančios sunkumų, nes tas argumentas prieštarauja pačiam šioje byloje taikomam 2011 m. laikinosios sistemos 2.3 punkto antros pastraipos i punkto tekstui.
- 171 Galiausiai reikia pažymėti, kad 2011 m. laikinosios sistemos 2.1 punkto penktoje pastraipoje nustatyta, kad valstybės narės privalo įrodyti, kad valstybės pagalba, apie kurią pranešta pagal šią sistemą, yra būtina, tinkama ir proporcinga siekiant ištaisyti didelius valstybės narės ekonomikos sutrikimus, tačiau šiuo atveju remiantis bylos medžiaga negalima pripažinti, kad Graikijos valdžios institucijos tinkamai pranešė apie nagrinėjamą priemonę ar pateikė tokių įrodymų.
- 172 Antra, reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 116 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad 6 priemonė negalėjo būti kvalifikuojama kaip sanavimo pagalba, nes Graikijos valdžios institucijos nepateikė šio argumento ir nepateikė pranešimo šiuo klausimu. Šio sprendimo 117 konstatuojamojoje dalyje ji pridūrė, kad Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse nustatytose sąlygose išdėstyti reikalavimai taip pat nebuvo įvykdyti, nes aptariamos garantijos nebuvo atšauktos po šešių mėnesių, Graikijos valdžios institucijos nepranešė apie restruktūrizavimo ar likvidavimo planą ir nėra jokių įrodymų, patvirtinančių, jog pagalba buvo tiksliai tokia, kokia minimaliai reikalinga.
- 173 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, viena vertus, Graikijos valdžios institucijos nepanešė apie 6 priemonę pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires ir, kita vertus, bent remiantis bylos medžiaga negalima daryti išvados, kad šios valdžios institucijos per šešis mėnesius nuo įgyvendinimo pateikė restruktūrizavimo ar likvidavimo planą arba įrodymą, kad paskola buvo visiškai grąžinta arba kad buvo nutraukta garantija, priešingai, nei numatyta tų gairių 25 dalies c punkte.

174 Atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos nustatydamą, kad 6 priemonė nėra su vidaus rinka suderinama valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal 2011 m. laikinąją sistemą ir Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.

175 Todėl pirmojo pagrindo ketvirtą dalį reikia atmesti, o dėl tos priežasties reikia atmesti visą pirmąjį pagrindą.

Dėl trečiojo pagrindo, subsidiariai susijusio su klaidomis apskaičiuojant susigrąžintinos pagalbos dydį, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis

176 Trečiajame pagrinde, kuriame išdėstyti labai padrikai visame ieškinyje pagrįsti argumentai, ieškovė nurodo Reglamento Nr. 659/99 14 straipsnio 1 dalies pažeidimą, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis, t. y. pagalba garantijomis, nes Komisija padarė klaidų apskaičiuodama susigrąžintinos pagalbos dydį ir nurodė ją susigrąžinti pažeisdama pagrindinius Sąjungos principus.

177 Visų pirma, garantijomis nebuvo pasinaudota ir garantuotos paskolos jau grąžintos visiškai ar iš dalies.

178 Antra, Komisija neįrodė, kad egzistavo „išimtiniai atvejai“, apie kuriuos kalbama Pranešimo dėl garantijų 4.1 punkto trečios pastraipos a punkte, nes *Larko* kvalifikavimas kaip sunkumų patiriančios įmonės yra nepakankamas, kad būtų įrodytas tokių aplinkybių egzistavimas. Be to, šioje byloje buvo galima palyginti ginčijamas įmokas su kitomis įmokomis rinkoje arba, jei jų nėra, apskaičiuoti tas įmokas pagal taikytinas Komisijos komunikato dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008, p. 6) nuostatas ir 2009 m. ir 2011 m. laikinųjų sistemų priedus. Beje, elementari aplinkybė, kad „vargu“, ar *Larko* būtų pasinaudojusi rinkoje suteikiamomis garantijomis be valstybės intervencijos, neatitinka reikalaujamo įrodymų lygio, kad būtų galima tai įrodyti.

179 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

180 Visų pirma reikia priminti, kad jokia Sąjungos teisės nuostata nereikalauja, kad Komisija, nurodydama grąžinti su vidaus rinka nesuderinama pripažintą pagalbą, nustatytų tikslią susigrąžintinos pagalbos sumą (2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-480/98, EU:C:2000:559, 25 punktą ir 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-415/03, EU:C:2005:287, 39 punktą). Vis dėlto, jei Komisija nusprendžia įpareigoti išieškoti konkrečią sumą, ji privalo laikydamosi savo pareigos rūpestingai ir nešališkai išnagrinėti bylos medžiagą pagal SESV 108 straipsnį kuo tiksliau, kiek tai leidžia bylos aplinkybės, nustatyti įmonei suteiktos pagalbos vertę. Atkurdamą prieš pagalbos išmokėjimą buvusią padėtį Komisija turi užtikrinti, kad realus pagalbos suteiktas pranašumas būtų panaikintas, ir nurodyti susigrąžinti visą pagalbą. Ji negali nurodyti susigrąžinti mažesnę ar didesnę sumą už gavėjo gautos pagalbos vertę (žr. 2007 m. kovo 29 d. Sprendimo *Scott / Komisija*, T-366/00, EU:T:2007:99, 95 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

181 Pirma, reikia priminti, kad remiantis šio sprendimo 57 punkte nurodyta jurisprudencija, norint iširti, ar valstybė elgėsi kaip apdairi rinkos ekonomikos sąlygomis veikianti investuotoja, reikia atsižvelgti į aplinkybes, buvusias tuo metu, kai buvo imamas finansinių paramos priemonių, siekiant įvertinti, ar valstybės elgesys yra ekonomiškai racionalus, taigi susilaikyti nuo bet kokio vėlesne padėtimi grindžiamo vertinimo.

182 Todėl nustatyti, ar garantija yra valstybės pagalba, reikia būtent tuo momentu, kai garantija suteikiama, o ne tuo momentu, kai ji naudojama arba kai reikia atlikti mokėjimus, ir jei atsakymas teigiamas, apskaičiuoti jos dydį (šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *SNCF / Komisija*, T-242/12, šiuo metu nagrinėjamo apeliacine tvarka, EU:T:2015:1003, 332 punktą). Beje, nepasinaudojimas garantijomis ir tariamas visas ar dalinis garantuotų paskolų sugrąžinimas, apie kuriuos kalba ieškovė, yra vėlesni duomenys, į kuriuos negalima atsižvelgti apskaičiuojant nesuderinamos pagalbos dydį.

- 183 Antra, reikia patikrinti, ar ginčijamo sprendimo 77, 94 ir 104 konstatuojamosiose dalyse (kurioje daroma netiesioginė nuoroda į 77 konstatuojamąją dalį) Komisija galėjo padaryti išvadą, kad *Larko* įgijo pranašumą, lygų bendram garantuotų paskolų dydžiui, dėl to, kad be valstybės garantijos ji nebūtų galėjusi gauti šio finansavimo rinkoje.
- 184 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 56–66 konstatuojamosiose dalyse Komisija išanalizavo ieškovės ekonominę ir finansinę padėtį, kuri buvo tuo metu, kai buvo suteiktos pagalbos priemonės, ir tuo remdamasi nusprendė, kad ieškovė buvo sunkumų patirianti įmonė, kurios padėtis buvo itin sudėtinga. Remdamasi 2007 m.–2012 m. pirmojo pusmečio pagrindiniais šios įmonės finansiniais duomenimis Komisija nustatė, kad šios įmonės apyvarta nuolat ir smarkiai mažėjo, o nuosavi ištekliai buvo neigiami.
- 185 Ginčijamo sprendimo 77 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, kad 2008 m. garantija (2 priemonė) yra valstybės pagalba ir kad ši pagalba prilygsta visai garantuotos paskolos sumai, nes „vargu, ar bendrovė *Larko* dėl jos patiriamų ekonominių sunkumų būtų galėjusi gauti finansavimą iš rinkos dalyvių, neatsižvelgiant į sąlygas“. Tokia pat išvada padaryta to sprendimo 104 konstatuojamojoje dalyje dėl 2011 m. garantijų (6 priemonė). Dėl 2010 m. garantijos (4 priemonė) minėto sprendimo 94 konstatuojamojoje dalyje Komisija patvirtino, kad pagalbos suma yra lygi garantuotai sumai, nes „akivaizdu, kad joks apdairus rinkos dalyvis nebūtų galėjęs šios sumos garantuoti bendrovei *Larko* dėl jos patiriamų ekonominių sunkumų“.
- 186 Visų pirma dėl 2 ir 6 priemonių reikia konstatuoti, kad žodis „vargu“ jau buvo tinkamai pavartotas Komisijos sprendimo pradėti procedūrą 39 konstatuojamojoje dalyje suformuluotame preliminariniame vertinime ir kad iš tiesų šio žodžio vartojimas yra mažiau tinkamas išreikšti galutiniam Komisijos vertinimui ginčijamame sprendime, kiek tai susiję su aplinkybe, kad *Larko* nebūtų rinkoje gavusi į ginčijamas priemones panašių priemonių, juo labiau kad, atlikdama iš esmės identišką vertinimą, Komisija pavartojo žodį „vargu“ dėl šių priemonių ir žodį „akivaizdu“ dėl 4 priemonės. Beje, rašytiniuose dokumentuose Komisija pažymi, kad „aplinkybė laikoma įrodyta, kai jos egzistavimas yra labiau tikėtinas už jos neegzistavimą“, o tai reiškia, kad aplinkybės turi būti įvertintos tinkamai.
- 187 Tokiu atveju reikia pažymėti, kad atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo ir į jo 77 konstatuojamosios dalies kontekstą, kuris ieškovei negalėjo būti nežinomas, darytina pakankamai aiški išvada, kad Komisija manė, jog mažų mažiausiai menkai tikėtina, kad dėl patiriamų ekonominių sunkumų *Larko* būtų galėjusi gauti paskolą rinkoje be Graikijos valstybės įsikišimo. Beje, dėl 2 priemonės 77 konstatuojamojoje dalyje pažymėjus, jog „vargu, ar bendrovė *Larko* dėl jos patiriamų ekonominių sunkumų būtų galėjusi gauti finansavimą iš rinkos dalyvių, neatsižvelgiant į sąlygas“, joje taip pat priduriama, kad, „kitais tariant, Komisija mano, kad bendrovė *Larko* įgijo pranašumą, atitinkantį garantuotos paskolos sumą, nes be valstybės garantijos bendrovė nebūtų galėjusi rinkoje gauti tokio finansavimo“. Tas pats taikytina ir kiek tai susiję su 104 konstatuojamąja dalimi, kurioje kalbama apie 6 priemonę ir kurioje iš dalies daroma nuoroda į 2 priemonės vertinimą.
- 188 Todėl šios bylos aplinkybėmis tik žodžio „vargu“ vartojimas negali paneigti Komisijos atlikto 2 ir 6 priemonių vertinimo pagrįstumo.
- 189 Reikia pažymėti, kad nors negalima atmesti prielaidos, jog tam tikromis aplinkybėmis dėl suteiktos valstybės garantijos įgytas pranašumas galėtų būti lygus visai garantuotos paskolos sumai, tokia išvada negalėtų, viena vertus, būti grindžiama aplinkybe, kad paskola nebuvo suteikta be garantijos, o ši aplinkybė susijusi su kvalifikavimu kaip valstybės pagalba, o ne su tos pagalbos dydžio nustatymu. Kita vertus, priešingai, nei teigia Komisija, naudojimasis galimybe apskaičiuoti pranašumą dėl valstybės garantijos taip, kad jis būtų lygus visai garantuotos paskolos sumai, negali būti pagrįstas tik aplinkybe, kad įmonė gavėja patiria sunkumų, atsižvelgiant į sunkias tokio metodo pasekmes, būtent į pavojų, kad gavėjui gali tekti sumokėti visą paskolos sumą valstybei, net jei jis galėjo grąžinti paskolą kreditoriui.

190 Tokį aiškinimą Komisija pati patvirtina Pranešimo dėl garantijų 4.1 punkto trečios pastraipos a punkte, kuris išdėstyta taip:

„<...> finansinių sunkumų turinčioms įmonėms rinkos garantas, jeigu toks yra, garantijos suteikimo metu turėtų taikyti didelę priemoką [įmoką] dėl tikėtino išsipareigojimų nevykdymo lygio. Jeigu tikimybė, kad paskolos gavėjas nesugebės grąžinti paskolos, tampa ypač didelė, tokia rinkos norma gali nebeegzistuoti, o išimtiniais atvejais garantijos pagalbos elementas gali pasirodyti esąs toks didelis, kaip suma, kurią iš tikrųjų padengia minėtoji garantija.“

191 Remiantis Pranešimo dėl garantijų 4.1 punkto trečios pastraipos a punktu, kurį Komisija teigia taikiusi šioje byloje, darytina išvada, kad garantijos pagalbos elemento vertinimas lemia progresyvius rezultatus ir net gali versti manyti, kad šis elementas prilygsta visai garantuotai paskolos sumai, o taip gali nutikti esant „išimtiniais atvejais“, kai skolininkas nebegali grąžinti garantuotos paskolos savo jėgomis.

192 Galiausiai neginčytina, kad ginčijamo sprendimo 77, 94 ir 104 konstatuojamosiose dalyse Komisija, nusprenddama, kad *Larko* įgijo garantuotų paskolų dydžiui lygų pranašumą, rėmėsi lakoniškais motyvais, kuriuose nurodyti tik *Larko* „ekonominiai sunkumai“.

193 Vis dėlto, remiantis visu ginčijamu sprendimu ir būtent jo 56–66 konstatuojamosiomis dalimis, darytina išvada, kad tuo metu, kai buvo suteiktos ginčijamos priemonės, *Larko* buvo itin keblioje padėtyje būtent dėl nuolatinio apyvartos mažėjimo ir turimų neigiamų nuosavų išteklių, o tai leido manyti, kad prarastas visas įmonės įstatinis kapitalas. Tokiomis aplinkybėmis negalima kaltinti Komisijos už tai, kad padarė klaidą ir nusprendė, jog tai yra „išimtinis įvykis“, kuris pasireiškė *Larko* negalėjimu grąžinti visos paskolos savomis jėgomis. Beje, kadangi šiems duomenims neprieštarauja jokie kiti Graikijos valdžios institucijų ar ieškovės per procedūrą pateikti ir prie šios bylos pridėti duomenys, Komisija teisingai įvertino ginčijamas priemones atsižvelgdama į informaciją, kurią turėjo priimdama ginčijamą sprendimą (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano / Komisija*, C-74/00 P ir C-75/00 P, EU:C:2002:524, 168 punktą). Be to, ieškovas negali teisme remtis faktinėmis aplinkybėmis, kurios nebuvo nurodytos per SESV 108 straipsnyje numatytą ikiteisminę procedūrą (2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-382/99, EU:C:2002:363, 49 ir 76 punktai; šiuo klausimu taip pat žr. 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-278/92–C-280/92, EU:C:1994:325, 31 punktą).

194 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pažymėti, kad, nepaisant tam tikrų ginčijamo sprendimo konstatuojamųjų dalių netobulo formulavimo, Komisija nepadarė vertinimo klaidos nusprenddama, kad šios bylos aplinkybėmis valstybės pagalbos, ieškovei suteiktos valstybės garantijomis, dydis yra lygus visai garantuotų paskolų sumai.

195 Todėl reikia atmesti trečiąją pagrindą, taigi ir visą ieškinį, ir nereikia nagrinėti ieškovės antrojo reikalavimo dėl nurodymo „kartu su palūkanomis grąžinti visas sumas, kurios buvo tiesiogiai arba netiesiogiai iš jos „susigrąžintos“ vykdant ginčijamą sprendimą“.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

196 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė bylą pralaimėjo, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Priteisti iš *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE* bylinėjimosi išlaidas.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Paskelbta 2008 m. vasario 1 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai

Turinys

Ginčo aplinkybės	1
Procesas ir šalių reikalavimai	5
Dėl teisės	6
Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su nemotyvavimu	6
Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su klaidomis, padarytomis ginčijamas priemonės kvalifikuojant kaip su vidaus rinka nesuderinamą pagalbą	9
Dėl pirmos dalies, susijusios su pranašumo egzistavimu, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį	9
– Dėl 2 priemonės (2008 m. garantija)	11
– Dėl 3 priemonės (2009 m. kapitalo didinimas)	16
– Dėl 4 priemonės (2010 m. garantija)	18
– Dėl 6 priemonės (2011 m. garantijos)	19
Dėl antros dalies, susijusios su valstybės išteklių naudojimu, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis	20
Dėl trečios dalies, susijusios su 3, 4 ir 6 priemonių nekvalifikavimu kaip su vidaus rinka suderinamos pagalbos, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą	21
Dėl ketvirtos dalies, susijusios su 6 priemonės nekvalifikavimu kaip su vidaus rinka suderinamos pagalbos, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą	22
Dėl trečiojo pagrindo, subsidiariai susijusio su klaidomis apskaičiuojant susigrąžintinos pagalbos dydį, kiek tai susiję su 2, 4 ir 6 priemonėmis	24
Dėl bylinėjimosi išlaidų	26